Sıla-i Rahim'i Kesen Rahmetten Mahrum Kalır

MONA İSLAM

İSLAM'DA, BÜYÜK günah olarak tarif edilenlerden birisi, sıla-i rahimi kesmektir. "Anne babana şükret, onlara şefkat kanatlarını ger, onlara öf deme" buyruklarıyla Kitabullah'ı, "Yazıklar olsun o kimseye ki anne-babası yaşlılık çağına erişip de, onların rızasını kazanamamıştır " sitemiyle Rasullah'ı dinlediğimizde, anne-babadan başlayıp, kardeşlere, yakın-uzak akrabalara, kendilerinden birşeyler öğrendiği zevata(onlar onun manevi/ruhsal anne-babası sayılır), içinde bulunduğu cemaate, hatta yaşadığı köye-şehre ve insanlarına, başka bir değişle toprağına bağlı olmanın, ne derece önem arz ettiği anlaşılıyor. İnsanların sevdikleriyle karşılaştıklarında 'toprağım' demeleri de, bunu hoş bir şekilde ima ediyor. Yine bu yüzden "Vatan sevgisi imandandır" deniliyor.

Bu yazıda amacım, bilinen bu meseleyi etraflıca konuşmak, çeşitli sitemlerle hislere, çeşitli bürhanlarla akıllara hitap ederek, küsleri barıştırmak değil. Kuşkusuz bunun olmasını niyaz ederim, çünkü Allah bir kuluna nimet indirirken onun kalbinde kim varsa ona da nimet indirir. Bu Onun cömertliğindendir. Bu durumda kalbimizdekilerin sayısının çokluğu, muhabbet Allah için olmak kaydı ile, üzerimize inen rahmetin de çokluğunu netice verir. Belki bunu bu kadar hatırlatmak, zaten maruf olanı zikretmek, güzel bir vesile olur. Ancak şimdi burada başka bir meseleye dikkat çekmek istiyorum.

Konevi sıla-ı rahim bahsini anlatırken, önce Rahman isminin arşı istiva edişinden, sonra Rahim isminin arştan yere bir ip gibi uzanışından söz eder. İsimler Rahman'a taleplerde bulunurlar. Rahman, Ekber'i geleneğe göre, tüm isimlerin ve tüm varlığın kendinden çıktığı Allah ismine denktir. "İster Allah deyin, ister Rahman deyin, bütün güzel isimler Onundur" ayeti buna delil gösterilir. Rahman ismi tüm isimlere amir durumdadır. Rahim ismi, Rahman isminden 'sıla-ı rahmi keseni rahmetten kesmesini niyaz eder'. Niyazı kabul olur.

Birinci tabaka anlam, yukarıda da zikrettiğimiz akrabalık ilişkilerini kesmenin, rahmetten mahrumiyete sebebiyet vereceğidir.

İkinci anlama geçmeden şöyle bir hayale dalalım: Anne karnındayız, rahatız, rahim bir mekanda rahmetle çevrilmişiz, rızkımız aramadan bize geliyor, huzurluyuz. Fakat bir gün, bu rahim mekan

kendisinden hiç beklenmedik bir tazyikle ve celalle bizi dışarıya atıyor. Cemal içinde celal görüyoruz. Şaşırıyoruz, ağlıyoruz. Sonra, dünyadayız, önce korktuğumuz dünya, bize yönelen, başta anne-baba olmak üzere tüm rahmetlerle, ünsiyet edilesi bir yer oluveriyor. Bu mekan bizi tekrar bir ana rahmi gibi kucaklıyor. Buranın cemaline alışıyoruz. Bize daha geniş bir aleme gideceğimiz, bu ten kafesinden kurtulacağımız, söyleniyor. Ama istemiyoruz. “Kafes de neymiş?” diyoruz. Bu da nereden çıktı şimdi? Burası ne güzel, sıcacık, mutluyuz, bedenimizi biz addediyoruz. Bebekler de bir müddet anneleriyle kendilerini ayrı telakki edemezler. Biz de onlar gibi ayrılırsak, yok oluruz sanıyoruz. Çünkü burada rahmeti bizzat görmüşüz, yaşamışız. Dünya da bize bir rahim olmuş. Ayrılma fikri de bize yine cemal içinde bir celal sunuyor. Ancak bunu evvelce de tecrübe etmedik mi? Öyleyse gideceğimiz yerde de bir rahmetin bir rahmin bizi kucaklayacağından şüphe edemeyiz.

Nitekim kabre koyulan bir mümine annesinin adıyla hitap edilerek dua edilir, annesinin adı ona kabirde şefaatçi kılınır. Zira kabirde bedeni, cismi, toprak ananın bağrında bir anne rahmi gibi kucaklanarak haşir sabahına dek muhafaza edilecektir. Bu durumda korkmaması için ölmüşe annesi hatırlatılır. Manen de “Ya Rabbi bunun bir annesi vardı, onu ne çok severdi, hiç kıyamazdı, sen ondan daha Rahimsin, onu sana bıraktık” denilir. Böylece toprak mümini, annesi gibi koynuna alır.

Şeyh-ül Ekber “Dünya bizim annemizdir” der. İnsan annesine hiç zulmeder mi? İnsan annesini hiç terk eder mi? Onu kötüler mi? Aşağılayıp, küçümser mi? Dünya bizi ilk geldiğimiz andan bu yana, ekseriyetle rahmetle, bazen de tedip eden tokatlarla, büyütür ve yetiştirir. Yetişkin insan, annesinden ayrılır, ayrı bir eve geçer, bağımsızlığını ilan eder. Ancak bu annenizi sevmediğiniz, terk ettiğiniz, arayıp sormadığınız manasına gelmez. Bilakis siz onun değerini bilirsiniz. Vefa gösterirsiniz. Ana babana şükret ayetini, “Dünya bizim annemizdir” sözü ile birlikte okursanız, dünyaya ve bize getirdiği celalî cemalî her tecelliye şükredersiniz. Siz hiç annesini, üstü başı dağınık da olsa, çirkin bulan çocuk gördünüz mü? Onun annesi kendisi için hep en güzeldir. Herkesin hususi dünyası da öyledir.

Dünya değerlidir, dünyadaki hayat da değerlidir. Fani olması değerini azaltmaz, bilakis, kısa zamanda çok şey öğrenmemiz, çok şey tecrübe etmemiz gereken bir okuldur burası. İnsan okuluna değer verir. İnsan annesine değer verir. Bir gün ana evinin kapısından çıkacağını bilse de, bir gün diploma alacak olsa da, bu böyledir. Tam da bu yüzden, kıyametle beraber dünya, ahiret menzillerinden biri olur ve ademe atılmaz. Cennete annenizi de beraber götürürsünüz.

Yetişkin olamayıp annesinin dizi dibinden ayrılamamak nasıl bir kusursa, annesini arayıp sormamak da bir kusurdur. Öyleyse dünya ne ona yapışarak, ne de terk ederek sevilir. İkisi arası bir yol tutmak lazımdır. Efendimiz(sav) öyle yapmıştır. O ne güzel yapmıştır!

Konevi, insanın bedensel tabiatını, arzî yönünü, bundan kaynaklanan duygularını beğenmemesini ve hakir görmesini ‘sıla-i rahimi kesmek’ sayar. Bahsettiği kimi eski zaman filozofları, yahut terk-i dünyacı kimi sûfi akımlar(tasavvufun ana yolundan inhiraf etmiş bulunanlar), tarihin her döneminde, doğuda ve batıda dünyayı küçümsemeleriyle ünlü fikirleriyle var olagelmiştir. Arzı ve arzlıları küçümseyen, menşei şeytandan bu fikir sahipleri türlü taleplerle, bir fazilet ortaya koyma görüntüsünde, Efendimiz’e bile gelip, “Ben geceleri uyumayıp ibadet edeceğim, ben sürekli oruç tutacağım, ben evlenmeyeceğim” demişler, cevap olarak da , “Benim sünnetimi beğenmeyen benden değildir” cümlesiyle geri çevrilmişlerdir. Böyle sert bir cevap almaları, bu tür bir yönelimin, aksi yönelim gibi(arzi olana tapmak) insaniyeti sukût ettirecek olmasındandır.

Rasulullah, insanın hayvan olmasına da, melek olmasına da karşı çıkmıştır. İnsan neyse o kalmalıdır. Üstelik bu tür tabii eğilimleri ve dünyayı beğenmeme tavrı içinde, gizli bir enaniyet duygusu vardır ki, bu çok tehlikelidir. Bu herkes gibi olmama çabasıdır. Herkesin yapmadığı bir şeyi yapma gayretidir. Bu insanı hedeflediği gibi meleğe değil, “Bu kokuşmuş çamura mu secde edeceğim” diyen İblis’e benzetir. Bu tür insanlara insanın her tabii hali ‘kokuşmuş çamur’gibi gelir. İnsanı beşeriyetiyle sevmek, onlar için kokuşmuş çamura secde etmektir. Bilakis onlar havada/semada secde etmeyi tercih ederler. Dertleri secde değildir, aslında herkesten çok bile secde edebilirler, yeter ki arzî, süflî, topraktan olan bir şeye secde etmesinler.

Bu tavır ümmetini beşeriyetleriyle seven, onlar gibi bir beşer olmayı övünçle söyleyen, çarşı pazar gezen, pazarlık yapan, bahçelerde dolaşan, eşiyle yarışan, ashabıyla güreşen, savaşan, torunlarına at olan, oturduğunda “Muhammed hanginiz?” dedirtecek kadar arada kaynayan, yani giyimiyle kuşamıyla, duruşuyla herkes gibi olan peygamberin tavrı değildir. Bu tavrın sahibi hem içinde bulunduğu bedenle, hem içinde yaşadığı dünya ile, hem de içine doğduğu ümmet ile sılasını kesen kişidir. O hakikatin herhangi bir yerinde olmadığı gibi, rahmetten pay sahibi de değildir.

Dünya insanın içinde bulunduğu bir rahimdir. Dünyanın hakkını vermek gerekir. Onun hakkı, Onu Allah namına kullanmak, ahiretin tarlası kılmak, esma tecellilerinin okunduğu bir kitab-ı kebir olarak algılamaktır. Dünya altında yol boyu dinlenmek için konaklanılan ağaçtır. Bu örnek bize “Dünyaya kıymet vermeyin” anlamında söylenmemiştir. Kim kendisini gölgelendiren, dinlendiren, meyveleriyle doyuran, rahat ettiren bu ağaca kıymet vermez ki? Bu gayri fıtridir. Hayır, mümin dünyayı sever, o ondan yaratılmıştır. Benî Adem olmaktan razıdır. Keremin, Benî Adem’e has olduğunu bilir. (Lekad kerremna beni Adem) Zira o nimet, arzda oturanlara gelir. Göklere bedel tutulan arz mühim bir mekandır. O en büyük tecelligahtır. Böylece mümin arzı, arza layık bir tarzda sever. Arz yahut cisim esma-i ilahiyeyi bize getiren tablacıdır. Biz tablacıya da teşekkür ederiz, bu nebevi terbiyedir. Teşekkür sadece kuru bir söz değildir, sevgiyi içerir.

Hakikatte zaten dünyayı sadece mümin sever, kafir kendinden başkasını sevmez. Hoş, kendini sevdiği de şüphe götürür ya!

Konevi feleklerden ve semalardan söz ederken karşımıza iki kavram çıkarır. Vücub alemi ve mümkinat alemi. Her varlıkta hangi semada olurlarsa olsunlar, bu iki alemin bir karışımı bulunmaktadır. Bir varlık vücub aleminin kendisine ağır bastığı ölçüde, yukarı kat semalarda bulunur, mümkinat aleminin kendine ağır bastığı ölçüde, aşağıda bulunur. Mele-i âlâyı üstte, hayvanât ve nebatâtı altta tutan sır budur. İnsan bu hususta tam dengede,mizanda olan varlıktır. Onda iki alemin eşit derecede karıştığı görülür. O Allah'ın iki eliyle yarattığıdır. Onda bulunan bu ikili eşit hakikat, aynı zamanda onu berzah varlık kılan özelliktir. Bu yüzden insan alemin ortasındadır. İki taraf birbirini, insana bakarak tanır.

İnsanın bedene, arza bakan tarafına yani mümkinat tarafına çok ağırlık vermesi onu aşağıya, ruhuna bakan tarafa ağırlık verip bedenini ihmal etmesi, tabii meyillerine hiç izin vermemesi ise, onu yukarıya sevk eder. Bu yüzden bedenini zayıf ve sürekli riyazette bırakan insanlar, meleki özellikler gösterirler. Onlardan olağan üstü şeyler sâdır olur. Kendilerini yükselmiş zannederler, yükselirler de. Ancak acaba her halükarda yükselmek mi lazımdır? Hayır ne yükselmek, ne inmek insan için bizatihi amaç değildir, uruç da nüzul de birer araçtır. Allah'ın bizi konumlandırdığı yerde olmak, kul olmak biricik amaçtır. İnsan vasatta yaratılmıştır ve durması gereken yer de tam vasattır. "Sizin vasat bir ümmet olmanız emredildi" ayeti de, "Ben de sizin gibi bir beşerim" ayeti de, "Dengeyi sakın bozmayın" ayeti de, her tür ifrat ve tefritten kaçınmak, ve ortada, vasatta bize biçilen yere razı ve memnun olmak gerektiği anlamını taşır. Allah bizi mele-i alâda yaratmadı, isteseydi öyle yapardı.

İnsanın dünyayla, bedenle, mümkinat alemiyle olan ilişkisi, rahim ilişkisi olarak tarif edilince, dünyaya hor bakan, onu karanlık gören her anlayış rahim bağını incitiyor, hatta koparıyor demektir. Maazallah bunun sonu rahmetten mahrum kalmaktır.

Dünya annemizdir. Kimsenin annemize kötü laf söylemesine izin vermeyiz!

Biz gidiyoruz, doğru, ama hiçbir şeyi bırakıp gitmiyoruz, bilakis kalbimizde Allah için sevdiğimiz herşeyi beraberimizde götürüyoruz. Bir yaprağın bekası için ağlayan insan ruhu nasıl olur da dünyaya söven bir hale dönüşür. Dünya dediğiniz gafletse, o dünya değildir. O perde, dünyada da değildir. O sizin gözlerinizdedir. Kimse güzel bir sofrada, leziz yemekler ve enis ahâli arasında, kendi hezeyanlarıyla, bağırıp çağırıp, etrafı düşmanlıkla, fitneyle, kötülükle suçlama hakkına sahip değildir. Dünya "Yeryüzünü sizin için bir sofra-i nimet kıldık" denilen sofradır. İşte

bunu yapan adam, tam da Risale Müellifi'nin dediği, Konevi'nin tasdik ettiği gibi, rahmete layık değildir.

MONA İSLAM - KARAKALEM

http://www.karakalem.net/?article=4303